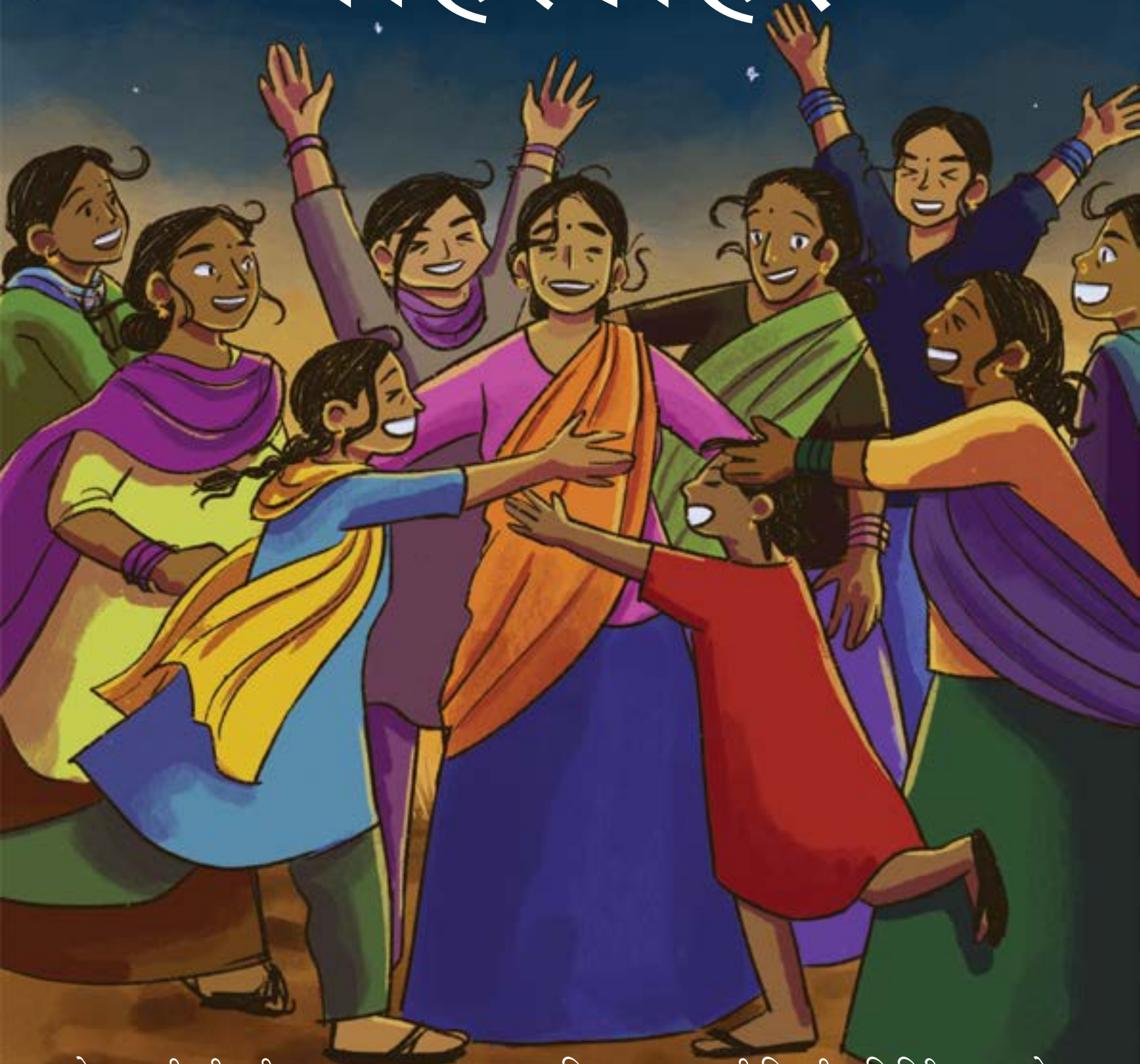

रामसिंहपुराका महिलाहरू

Stories speak...!

Stories are the heartbeat of life, weaving together the bittersweet moments that shape our existence. They ignite our spirit, empower us to face life's challenges, and guide us through the complexities of the world. From the digital age to women's rights, from nature conservation to the pursuit of livelihood, and from embracing life's trials to exercising our right to vote – these stories illuminate the path to a meaningful life. Stories woven around 'Critical Life Skills' not only entertain but also cultivate wisdom, enhance our reasoning, and teach us the art of making informed and thoughtful decisions. Step into the narrative, reflect deeply, and let the stories lead you forward!

Coordinator: Prof. Usha Sharma, Professor & In-charge, Cell for National Centre for Literacy, NCERT, New Delhi

Writer: Sunita

Illustrations: Saakshi Shirali, Siri Shankartota

Typography: Gaurav Choudhary, Assistant Professor, Animation & Multimedia Department, BIT Jaipur

Layout: Mohd. Nazim, Designer

Translation: Central Institute of Indian Languages, Mysore

Reviewer: Dr. Meenakshi Khar, Associate Professor, Department of Social Science and Humanities, RIE Ajmer

Guidance: Prof. Nina Sabnani, Animator and Guest Faculty, Department of Design, IIT Hyderabad

Acknowledgements:

Akshay Kumar Dixit, Mentor Teacher, Delhi Administration

Bhawna Khera, Junior Project Fellow, Cell for National Centre for Literacy, NCERT

Dr. Vibhuti Pandya, Head, Animation & Multimedia Department, BIT Jaipur

Gautam Goswami, Assistant Professor, Animation & Multimedia Department, BIT Jaipur

IIT Hyderabad: Dr. Prasad S. Onkar, Associate Professor and Head, Department of Design; Prof. Deepak John Matthew, Professor, Department of Design; Delwyn Jude Remedios, Assistant Professor, Department of Design; Ankita Roy, Assistant Professor, Department of Design; Dr. Mohd. Shahid, Assistant Professor, Department of Design; Dr. Saurav Deori, Assistant Professor, Department of Design; Dr. Shuhita Bhattacharjee, Assistant Professor, Department of Liberal Arts

Mohd. Shah Alam, Senior Consultant (ICT), Cell for National Centre for Literacy, NCERT

Shyam Singh Sushil, Writer

चित्राङ्कन
साक्षी निराली अनि सिरि शङ्करतोटा

सुक्खा प्रदेश राजस्थानको कालो माटो भएको क्षेत्रलाई सामान्य बोलचालको भाषामा माड अथवा काला माड भनिन्छ।

यो बाली काटिसकेपछिको दिनको कुरा हो।

गरम महिनाको धुलोले भरिएको आँधी चलन सुरु भइसकेको थियो।

यही समय माडका गाउँहरूमा विवाहका शुभ-साइतहरू हुन्छन्। यस्तै एउटा सानो गाउँ हो – रामसिंहपुरा।

आमा, गाउँमा कति रमाइलो अनि चहल-पहल छ है।

हो, भोली तिम्रो मामाको छोराको विवाह छ नि ता। त्यसैले सारा गाउँ हाम्रो खुशीमा सामेल छन्।

म मेरी आमासँग मामाको घरमा आएकी थिएँ।

विवाहको दिन गाउँका सबै पुरुषहरू जन्ती बनेर बेहुलासँग बेहुलीको गाउँ गए।

आमा, हामी जन्तीमा किन नजाने?

हामीले बुहारी भित्राउने तयारी गर्नु पर्छ।

हुन्छ, घरको सबै कामकुरा सकेर साँझमा भेटौंला।

सबै महिलाहरू साँझ पर्नेबित्तिकै मामाको घरमा आए। सबै चिमनीको उज्यालोमा नाच्न-गाउन थाले।

तब अचानक केही टाडामा चम्किलो उज्यालो देखा पन्यो।

अरे, त्यो के हो?

अहो! खनारमा
आगो लाग्यो!

भागो!

कोई जानवरों
को छुड़ाओ!

आग!

आग!

गाँव जल
गया तो?!

भागो!

रचना छोरी, तिमी मसँगै रहनू है!

सबै मूल्यवान सामानहरू पोको पार!

के रामोती गाउँ
छोडेर जाँदै छे?

हाम्रो त सबै कुरा
यहीं छ। हामी कहाँ
जाने?

गाउँमा एकजना
पनि लोग्ने मान्छे
भइदिएको भए
पोखरीमा इन्जिन
चलाएर आगो
निभाउन सकिन्थ्यो।

लोग्नेमान्छेहरूकै कमी भयो
आज। हामीलाई इन्जिन
चलाउन आउँदैन।

केशन्ती, के
सोच्दैछौ?

इन्जिन चल्ल नै भन्ने
पक्का भरोसा त छैन। तर
कोशिस गरेर हेर्न सक्छु।

इन्जिनलाई पोखरीसम्म
पुर्‍याउनको निम्ति
कसैलाई ट्रयाक्टर चलाउन
पनि तै आउँदैन।

अब यो अर्को आपत थियो।

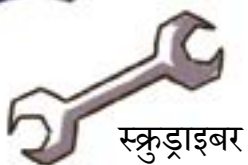
काठको जुन फल्याकमा इन्जिन राखिएको
छ त्यसमा चक्का छदैं छ। हामी सबै मिलेर
त्यसलाई गुडाउँदै तलाउसम्म पुर्‍याउन सकछौं।

सबैले मिलेर इन्जिनलाई पोखरीको छेउमा पुर्‍याए।

आगो चाँडोचाँडो हामीतिर बढीरहेको छ!

हामीलाई अरू पनि सामान चाहिन्छ।

स्क्रुड्राइबर

रेन्च

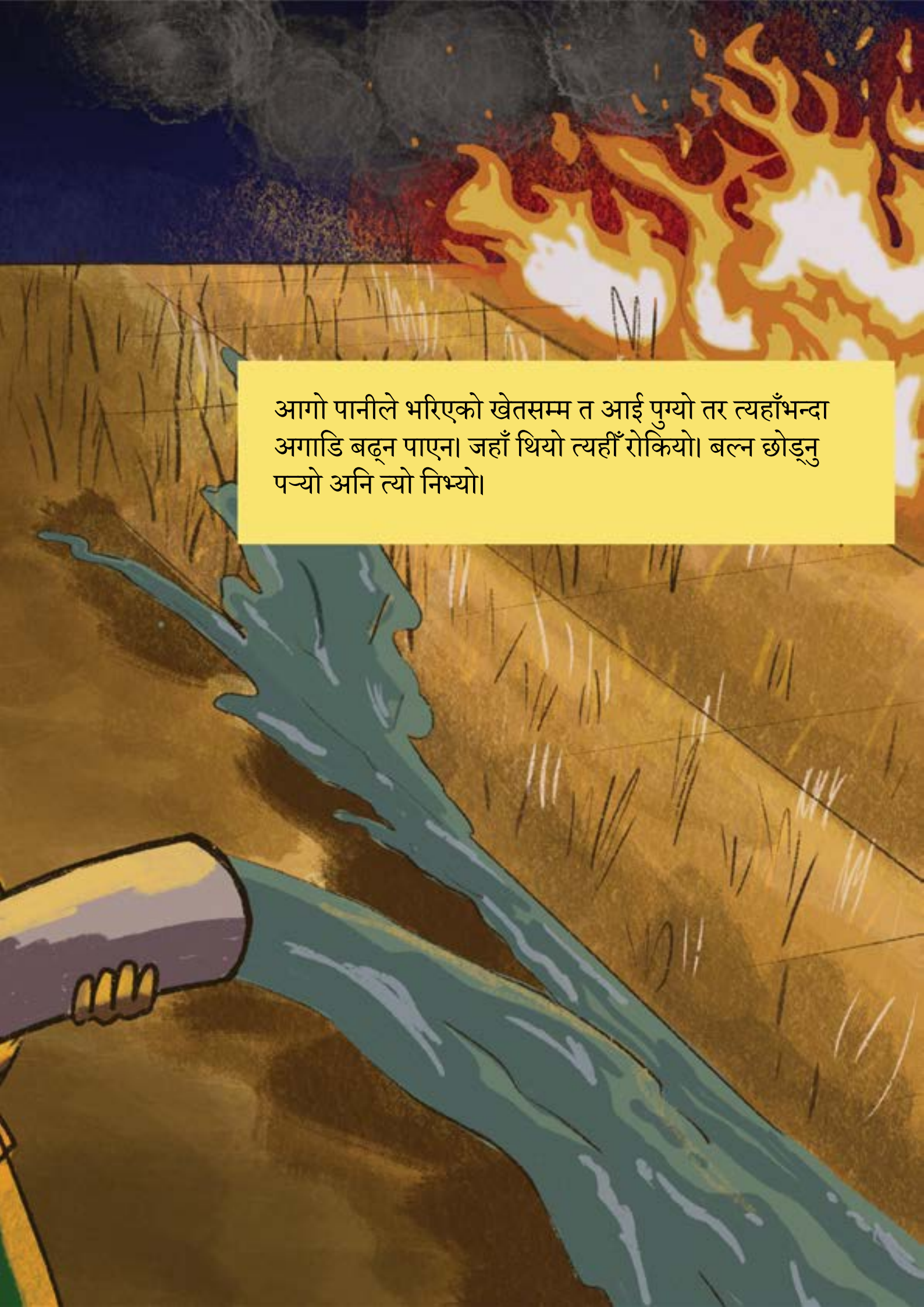
पाइप

एकपछि अर्को पाइप जोडियो अनि खेतमा टाढासम्म पुर्‍याइयो।

खेतलाई पानीले भरिदेऊ ताकि आगो अगाडि बढ्न नपाओस्।

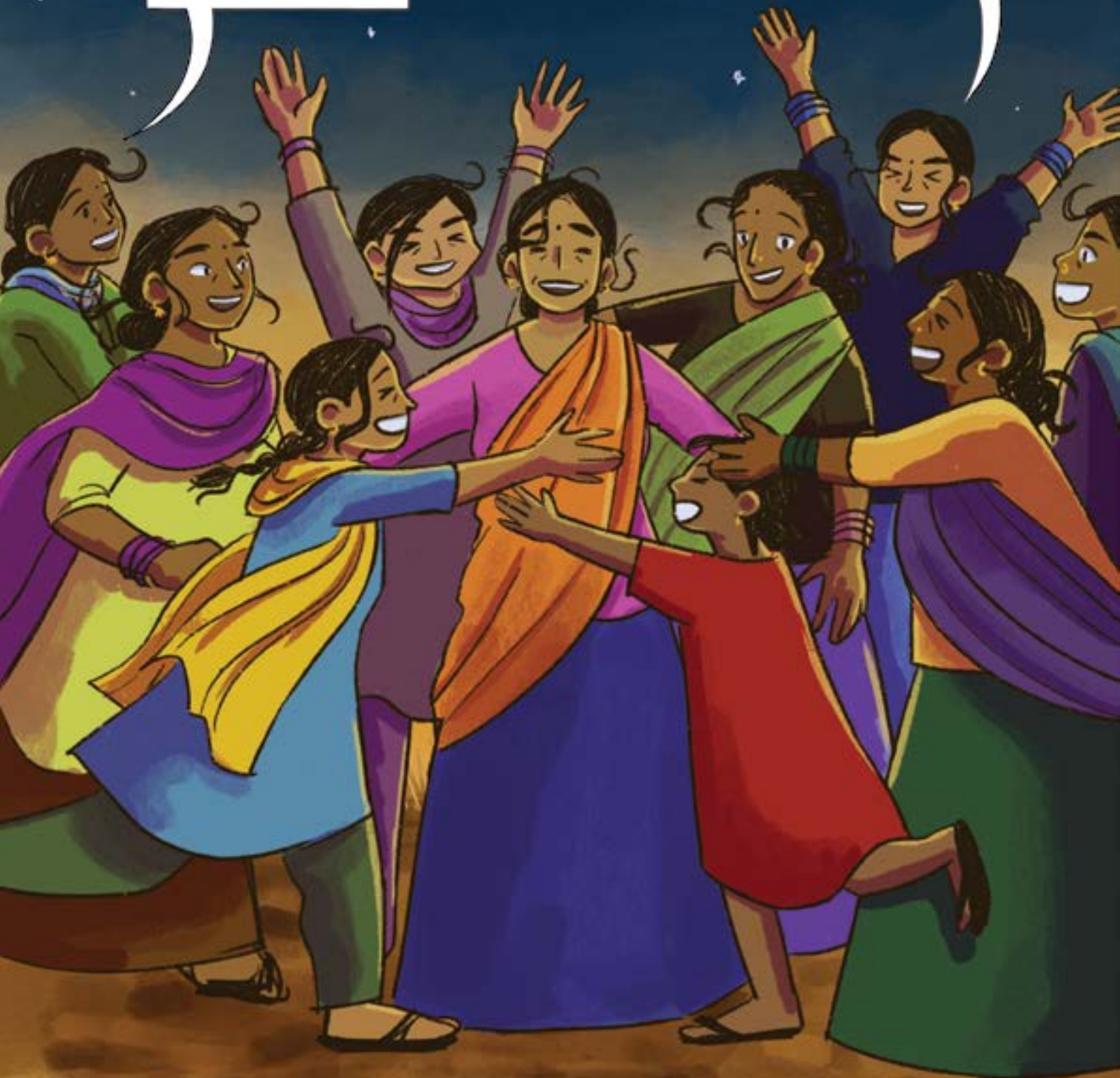

आगो पानीले भरिएको खेतसम्म त आई पुग्यो तर त्यहाँभन्दा
अगाडि बढ्न पाएन। जहाँ थियो त्यहीं रोकियो। बल्ल छोड्नु
पन्यो अनि त्यो निभ्यो।

रामसिंहपुराकी महिलाहरू अन्धेरी रातमा पोखरीको नजिकमा उभिएका थिए। उनीहरूको सास बढिरहेको थियो। एकछिनको निम्ति सबै चुरचाप थिए। त्यसपछि फेरि चारैतिर खुशीको लहर दौडियो।

वाह केशन्ती!
तिमीले हामीलाई
बचायौ!

तिमीले धेरै राम्रो
काम गर्‍यो!

भोलिपल्ट जन्ती फर्केर आयो। लोग्नेमान्छेहरू फर्केपछि आधा खाली भएको गाउँ फेरि भरियो।

केशन्ती! महिलाहरूले भनि रहेका थिए, तिमीले इन्जिन चलायौ हरे। कसरी चलायौ?

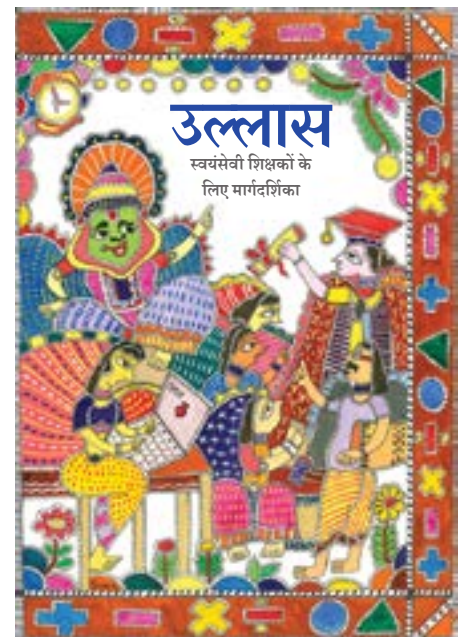
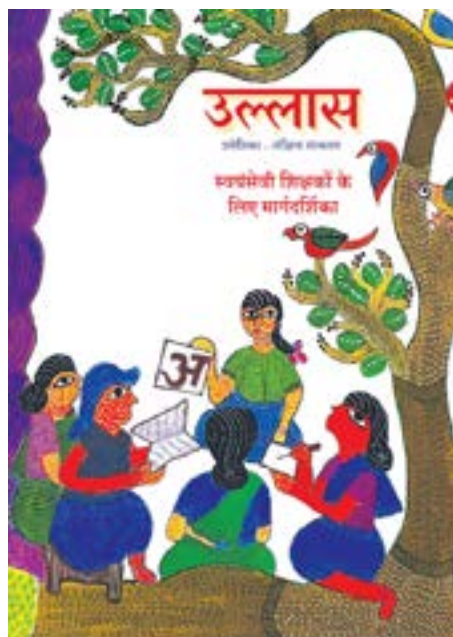
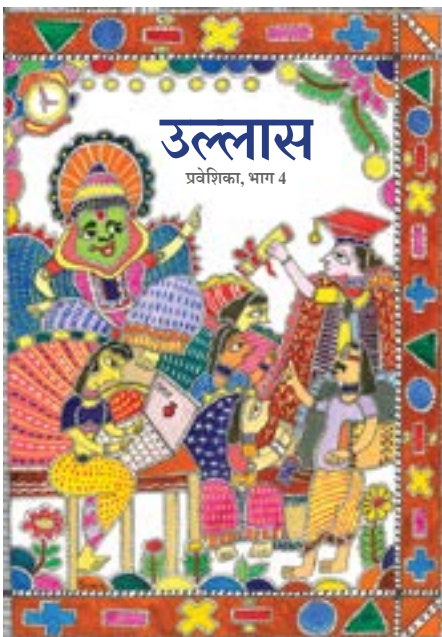
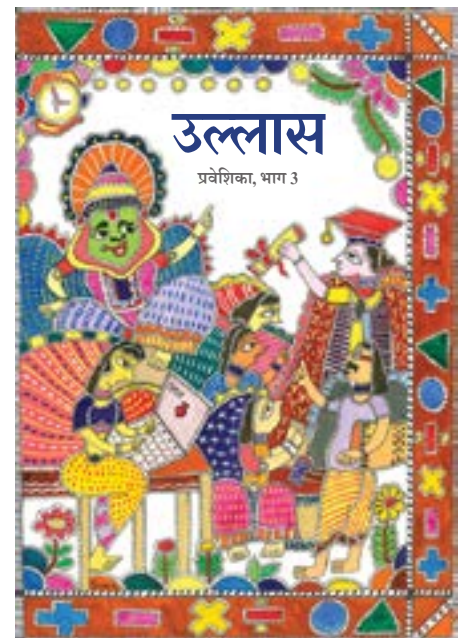
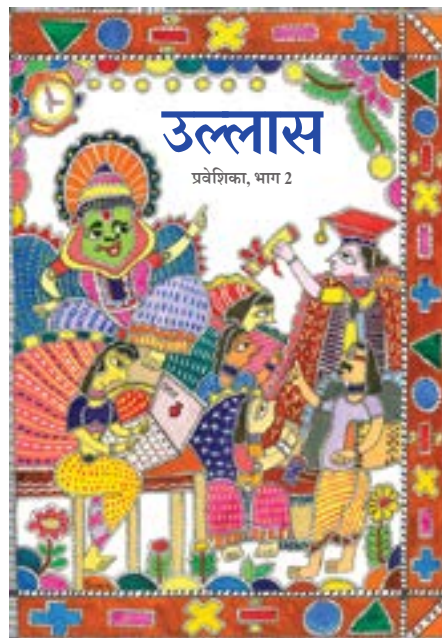
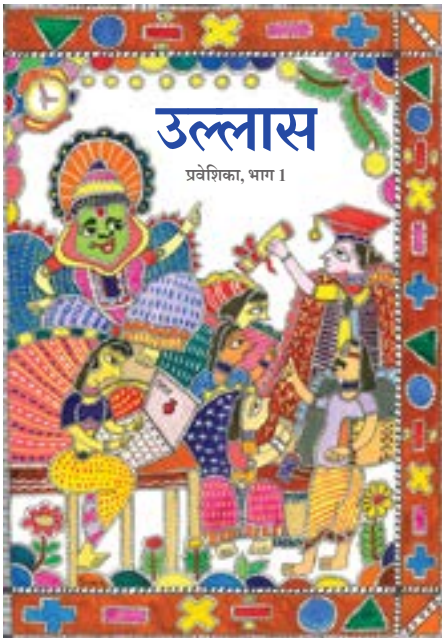
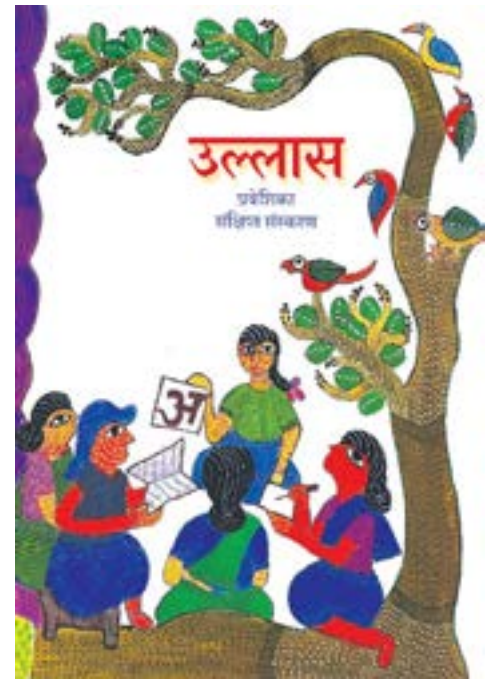
दाजु, मैले तपाईंले इन्जिन चलाएको हेर्ने गर्थेँ कोशिस गरेर हेरेँ अनि त्यो चल्यो।

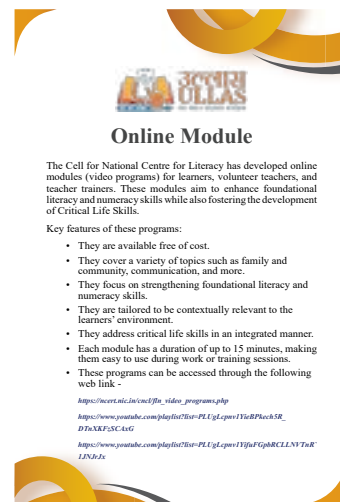
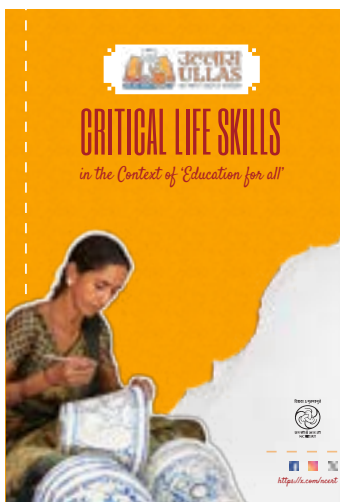
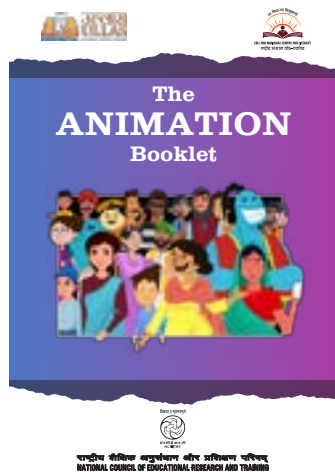
अरे वाह! अब म तिमीलाई ट्रयाक्टर पनि चलाउन सिकाउँछु!

CELL FOR NATIONAL CENTRE FOR LITERACY
राष्ट्रीय साक्षरता केंद्र-प्रकोष्ठ

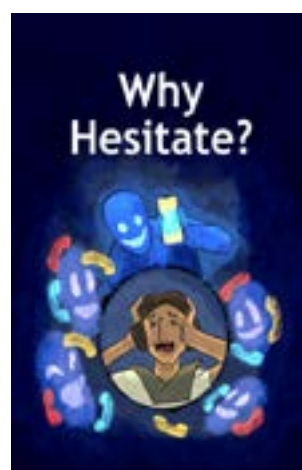
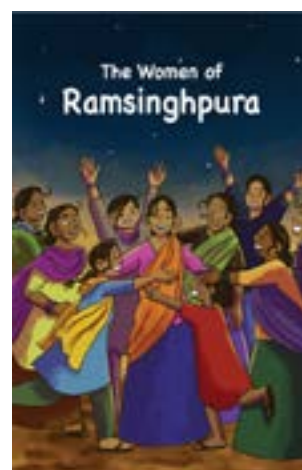
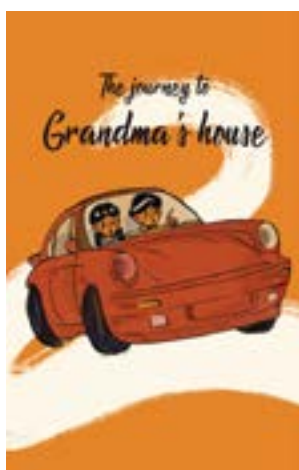
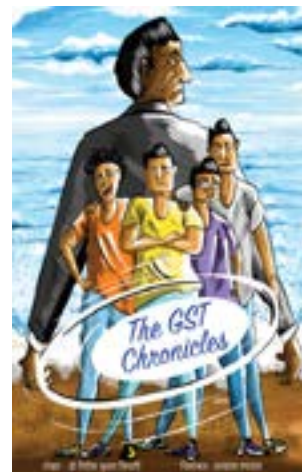
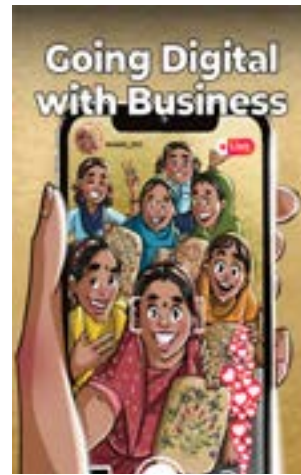
DIKSHA (Education for All Vertical) :
<https://diksha.gov.in/adult-education.html>

CNCL Website :
<https://ncert.nic.in/cncl/>

Story Books

Based on Critical Life Skills

विद्यया ऽ मृतमश्नुते

एन सी ई आर टी
NCERT

राष्ट्रीय शैक्षिक अनुसंधान और प्रशिक्षण परिषद्
NATIONAL COUNCIL OF EDUCATIONAL RESEARCH AND TRAINING